

Орли (скорочено)

Богдан Лепкий

Після розгрому військ гетьмана Мазепи під Полтавою уряд Петра I, боячись втратити Україну, вживав жорстоких заходів, щоб перетворити її на колонію. Царські урядовці нещадно грабували населення. Щоб позбавити українців будь-яких привілеїв, вони наказали здати всім, хто мав, дарчі грамоти. Український шляхтич Судима, його син Петро та сотник Тригуб, знаючи, що їх грамоти хочуть знищити, сховали їх. Петро згуртовує молодь для оборони населення. За це уряд жорстоко розправився з бунтарями. Тригуба ув'язнили.

У Тригуба була дочка Оріся. Царський офіцер вподобав її і вирішив викрасти. Оріся ж не ховалася й не шкодувала грошей, щоб визволити батька.

Однієї ночі прийшли до Орісі москалі й сказали, що привезли її батька і він хоче з нею побачитись. Векла не хотіла пускати панночки, та дівчина зібралась і побігла, навіть не взявши зброї. Коли за хутором москалі звернули не на ту дорогу, Оріся здогадалася, що її обдурили. Векла стала кричати, тому її зв'язали й кинули в рів. Оріся стала пручатись, але її кинули на плечі й понесли. Лють переповнювала її серце, злість, що ворог так по-звірському знущається над нею і що нема на світі сили, яка б стала на її захист. І почуття те вихоплювало ґрунт з-під її ніг, наче вона повисала над прірвою. Оріся вже стала прощатися з рідною стороною, хатою. Перед її очима пробігли образи дитячих літ, покійної мами, батька, як він ходив у походи, Петра. І тоді вона зібрала сили й здавила горло москаля. Він упав. І тут виринуло з темряви кілька чоловік. Москалі повтікали. Орісю врятували, і йшла вона, оточена своїми спасителями, немов царівна.